

Welkom

Willkommen	6
Ter oriëntatie	8
Kennismaking, Sauerland in cijfers	10
Geschiedenis, heden, toekomst	14
Overnachten	16
Eten en drinken	18
Praktische informatie	20

Onderweg in en rond Sauerland

Sauerland	32
Winterberg 32, Hallenberg 38, Medebach 40, Willingen 41, Oberkirchen 44, Schmallenberg 45, Lennestadt 47, Eslohe 49, Olsberg 51, Brilon 53, Marsberg 57, Warstein 61, Soest 61, Arnsberg 68, Hemer 70, Altena 70, Attendorn 71, Olpe 75	
Bergisches Land	76
Lieberhausen 76, Gummersbach 77, Lindlar 78, Nümbrecht 83, Wiehl 85, Morsbach 86	
Siegen-Wittgenstein	87
Siegen 87, Hilchenbach 94, Bad Berleburg 94, Bad Laasphe 95	
Waldecker Land	98
Frankenberg 98, Haina 99, Bad Wildungen 99, Fritzlar 104, Korbach 104	
Kassel-Land	105
Kassel 105, Wolfhagen 114, Hofgeismar 114	

- 1 Winters wit en zomerzon – de seizoenen van Winterberg** 34
Een sneeuwtapijt of heideroosjes, een klassieker die blijft lokken.
- 2 In volle vaart stroomafwaarts – fietsen langs de Möhne** 54
Net genoeg glooiing om het leuk te maken, maar niet zwaar.
- 3 Eeuwenlang reinheid onder de dop – Warsteiner Welt** 58
Betreed de wereld van de bierkoningin; bezoekers zijn in de wereld van Warstein meer dan welkom.
- 4 Zuivere lucht en zuiver water – adempauze in Bad Sassendorf** 64
Water doet wonderen – desgewenst met een extra snuifje zout.

5 Kerstmarkt met historisch decor – Soest	66
Van sloffen en slokken tot de fijnste glazen vogeltjes. Bezoek in Soest ook de bijzondere kerstgroep.	
6 Holenberen en bruidssluiers – een rondje onderaards	72
Tussen de coulissen van grotgordijnen schuilen de verrassendste zaken: een dierenpark aan beenderen, levende vleermuizen, spinnen en ... kaas!	
7 Pure verwennerij – de echte Bergische Kaffeetafel	80
Traditie en slow food komen elkaar op tafel tegen.	
8 De fraaiste vlekken – vakwerk in Freudenberg	88
Als zomersproeten naar het zonlicht lonkt het vakwerk in het gelid.	
9 Oranjesporen en Rubens' blauwdruk – het slot van Siegen	92
Intriges en ambitie – niet alles is wat het lijkt in een vredelievend vorstendom. De schilderijen spreken boekdelen.	
10 Landschapskunst in een monumentaal bos – WaldSkulpturenWeg	96
Kunst, natuur en geschiedenis ontmoeten elkaar op de Rothaarkam.	
11 Kromme eiken, virtuele vlinders – Nationalpark Kellerwald-Edersee	100
Eeuwenoude bossen en multimedianaatuur komen samen aan de Edersee.	
12 Vorstelijke banden – Barokresidentie Arolsen	102
Kruistochten, schone kunsten en een prinses zijn in Arolsen de voornaamste ingrediënten van het slotverhaal.	
13 Onder toezien oog van Herkules – Bergpark Wilhelmshöhe	108
De natuur naar grafelijke hand gezet onder het oog van een held.	
14 Hoofdstad van moderne kunst – Kassel	110
Elke vijf jaar verplichte kost voor kunstliefhebbers, daartussen snoepen mag en kan ook.	
15 Wandelen door sprookjesland – de GrimmSteig	116
Van Vrouw Holle tot Repelsteeltje, over hoge pieken en door groene dalen; sprookjesachtige dorpen zijn hier dromerige rustplaatsen.	

Toeristische woordenlijst	118
Culinaire woordenlijst	119
Register	120
Fotoverantwoording	125
Colofon	126
Paklijst	127
Extra-routes	128